

ציון צפירי, העולם הזה

מתי שמואלביץ:

**„בכל פתיחת דלת
חשבתי שהגיע החבל!“**

אבי ילזמן, העולם הזה

יעקב רובין:

**„זה איננו נכון
שאנחנו שבעים ושמונים!“**

ציון צפירי, העולם הזה

עזר וייצמן:

**„יאנוש בא, רוצה
להצטרף אלינו — קדימה!“**

גורדין המוות שנגזר, בשבוע שעבר, על גון דמיאניוק העלה לכותרות את עונש-המוות וכל הכרוך בו. טילפנתי לנידון אחר למוות — אם כי בנסיבות אחרות, כמובן — מתיתיהו שמואלביץ, מי שהיה מנכ"ל מישרד ראש-הממשלה, בימי שילטונו של מנחם בגין.

עונש-מוות

- אתה זוכר את גורדין המוות שלך? איך אפשר לשכוח! זה היה ביוני 1944. האנגלים דנו אותי למוות.
- בעוון מה? בעוון יריות, נשק — כל מיני דברים.
- האשמה נשמעת שוגרתית. מדוע החמירו איתך? מפני שהייתי הראשון. רצו להפחיד באמצעותי, למען יראו וייראו.
- מזה קרה אחרי גזר-הדין? אחרי 11 ימים, החליפו את העונש במאסר-עולם.
- אתה זוכר מזה עבר עליך בפרקיהזמן של 11 הימים? כן, אני זוכר! כתבתי על כך פרק שלם בספרי 'מים אדומים'. היה לי הרבה זמן, להרגיש... כל פתיחת דלת, הייתי משוכנע שהגיעו עם החבל! (דפונה ברק)

צלמים, משוררים, סוציאלים, עיתונאים ואנשי-רוח מחו והמנינו למען עמיתיהם העצורים בשטחים. רק לישכת עורכי-הדין שותקת. מניתי ליעקב רובין, ראש הלישכת, נשאלתי אותו מדוע לישכת עורכי-הדין לא הגיבה כאשר נעצרו עורכי-דין. הודע המרכזי קיים ריזן בעניין זה, והחליט שהמעצרים המיני-הליים הכרחיים בשעת-זוהרם. אך אנו קוראים לרשויות-הביטחון להבטיח פיקוח מיספטי על ביצוע המעצרים.

מישפטנים

- וזה רבלי?
- כן. אילו עורכי-הדין העצורים היו פונים ללישכה ומבקשים את צוותנו, ייתכן שהיינו עוזרים. הם צריכים להפש אתנו, ולא אנחנו אותם. הם אינם פונים אלינו, מפני שפעולותיהם הן פוליטיות, והם יודעים שבפוליטיקה אנחנו לא מתעסקים.
- במה עורכי-הדין עצורים בשטחים הכבושים? אינני יודע.
- סירית באחרונה בשטחים אלה? לא. אבל גם כחיפה לא סירית בתקופה האחרונה.
- בחיפה לא מתרחשים מאורעות כמו בגדה ובר-צונת. אז מה? אני לא חושב שאני צריך לבקר שם. אין לי מה לעשות שם.
- נוצר רושם שאתם גילדה מיקצועית שבעה וזמי אישרת, שאינה רואגת לזכויות-האדם. אנחנו לא שבעים ושמונים. אבל אנחנו לא מוכנים לזעוק לריק. מעצרו פוליטי אינו בתחום התעניינותנו. (שורה לייבוסיץ)

מיפלגות

- אז האלופים במיל' אביגדור ("יאנוש") בן-גל ואורי אור כבר בכוחות המערך. בעבר פורסם על גישושים לעברו של הקורבן-התורן יצחק ("איציק") מרדכי. שאלתי אלוף אחר בדימוס, השר עזר וייצמן, לפרש הצפת הפלאפלים את מיפלגתו.
- שום הצפה, שום דבר. יש חנ"ה שרוצים להיכנס לחיים הפר-ליטיים. יהושע שגיא החליט להצטרף לליכוד, אז יאנוש בא ורוצה להצטרף אלינו — קדימה!
- אבל מיספר המוקרים כבר מצביעים על מגמה. אלה חנ"ה רציניים. אני לא שמעתי עדיין את אורי אור, אבל קחי את יאנוש: הוא בחור רציני, לדיעותי על הביטחון יש מישקל. הוא אומר אותן וזה חשוב.
- בעבר נחשבו הגנרלים כיותר אטרקטיביים מאשר בהווה. בכל זאת, מנסים כעת להשתמש בדרגות הצבאיות כנכס אלקטורלי. איך אתה מסביר זאת?
- מה זאת אומרת, יותר אטרקטיביים? יש הרבה דברים שהם פחות אטרקטיביים כיום מאשר בעבר: גם להיות שר — זה פחות אטרקטיבי כיום מאשר בעבר, גם להיות חקלאי... בכל זאת, רבים מהגנרלים שהפכו לפוליטיקאים בעבר — מוטה גור, יצחק רבין, רפאל איתן, אני ואחרים — נותרו שם.
- דווקא נהוג להכליל שגנרלים מתאקלמים קשה בקאריירה אזרחית.
- את בעצמך השתמשת במושג "להכליל" איך בני פלר הציל את אלביט, איך מוטי הור מנהל את התעשייה-האווירית וכו' וכו'? נכון הוא שמי שמשרת 30 שנים בצבא, ואחר-כך צריך להתחיל קאריירה מחדש — קשה לו. דווקא לכן צריך להעריך את יאנוש, אור ואחרים. הם יכולים היו לפרוש בדרגות סגן-אלוף ולהתאקלם ביתר-קלות באזרחות.
- הבעיה היא שבפוליטיקה הם מתאקלמים על השבון מקומות וציפיות של עסקנים ותיקים... נו, אז מה? את מי את רוצה שאמצא איתי כנכנסת? את הח"כ ההוא או... טוב, נעזוב שמות. (דפונה ברק)